

Time Fest

dagen voor verzet

17 tem 27 april 2013

INHOUDSTAFEL

1. Inleiding <i>door Eva De Groot</i>	6
2. Time fest: A celebration of time <i>door Laura Herman</i>	8
3. Timefest: naar een nieuwe utopische mogelijkheid <i>door Carmen Van Cauwenbergh</i>	12
4. Time Fest: dagen voor verzet	24
5. Voorgeschiedenis	26
6. Bijlagen	28
6.1 Impressies van de kunstenaars	28
6.2 Tafel voor verzet	32
6.3 Slow Date	34
6.4 Doe-de-talententest – Talentenrad	35
6.5 Internationale oproep	36

1. INLEIDING

KLEIN VERZET KAN GROTE GEVOLGEN HEBBEN

door Eva De Groot

De grote issues waar onze samenleving mee te kampen heeft, hoeven we niet opnieuw op te sommen. Wat we zichtbaar willen maken en groeikansen willen geven, is het enthousiasme voor actie. Starten vandaag. Met kleine oplossingen bijvoorbeeld. Repareren ipv weggooien. Samenwerken, delen, verder bouwen op elkaars ideeën. De inspirerende kracht van kunstenaars injecteren. Internationale voorbeelden van 'best practice' aangrijpen voor lokale problemen.

De nieuwe systemen die we nodig hebben als antwoord op de huidige falende, zijn wellicht geen nieuwe globale systemen. Misschien ligt het antwoord eerder bij een ecologie van kleine systemen, vol van vertakkingen, veelheid, diversiteit en veerkracht. Een ecologie van kleine ontmoetingen, van uitproberen, falen, herbeginnen en verderbouwen. Op elkaars ontwerpen, op elkaars ideeën.

Een kunstwerkplaats zit vandaag in een unieke en belangrijke positie om te onderzoeken wat de rol van de kunsten kan zijn in deze sputterende samenleving. Als kleine en wendbare organisatie is ze bij uitstek geschikt om te experimenteren, om een proeftuin te zijn voor dat nieuwe model van samenleven.

Timelab nodigde Argos en Beursschouwburg uit om mee na te denken over de vraag: hoe kunnen wij loskomen van onze eigen structuren en zien waar we onze impact kunnen vergroten door samen te werken? Kunnen we nieuwe vormen maken om de ondersteuning, creatie, presentatie en documentatie van artistiek werk te laten (ont)sporen met de huidige wereld.

Time Fest ontstond als resultaat van dit onderzoek: een ode aan onverwachte ontmoeting en uitwisseling, als motor voor verandering.

met dank aan Lieven Blancke en Inez Louwagie (Ledeberg doet het zelf), Olivier Provost en Ernst Maréchal (Rocsa), Ward De Muynck, Kris Baert en Francis Tacq (community timelab), Francis Laleman en Michaela Broeckx (competentiemanagers), Diederick Vandenbulcke (shiatsu stoelmassage), Luea Ritter (change faciliator), Dirk Holemans (Oikos), Steven Vromman (low impact man), Sander vandenbergh (cargovelo), Juha Huuskonen (open knowledge festival Helsinki), Lieve Achten (coordinator EW32), An Gydé (beleidsmedewerker gender bij de cel Gelijke Kansen Vlaanderen), Klaartje Vandebauwhede (Circa), Tom Van Esbroeck (Brandweer Gent), Campo, DOK, Karen Verschooren (Z33), Juha Huuskonen (Open Knowledge festival Helsinki), Maja Kuzmanovic (foam), Eva Peeters (BAM, auteur 'Groeten uit Transitie'), Prof. Peter Goethals (toegepaste ecologie en milieubiologie Ugent), Toby Smethurst (literatuur en gaming Ugent) - Geert Heyneman (stadsecoloog Stad Gent), Edward Vercruyse (instituut voor natuur- en bosonderzoek van de Vlaamse overheid en vogelkenner) - Matthieu Goeury, Barbara Raes en Kathleen Melis (Kunstencentrum Vooruit)

timelabteam:

Evi Swinnen, Eva De Groote, Kurt Van Houtte, Suzanne Hendrikse, Isabel Allaert, Veerle De Ridder

cateringteam:

An-Katrien Lecluyse en Susan Tanghe

stagiaires:

Margot Flament, Isaline Raes en Bieke Claeys

vormgeving:

Thibault Verougstraete

Timelab wordt ondersteund door de Vlaamse Gemeenschap, de Provincie Oost-Vlaanderen en de Stad Gent. Time Fest werd mogelijk in het kader van de samenwerking met Beursschouwburg en Argos

2. TIME FEST. A CELEBRATION OF TIME

door Laura Herman

Laura Herman schrijft over kunst. Timelab nodigde haar uit om Time Fest te volgen en haar impressies weer te geven. Ze schrijft in deze Engelse tekst over de anderssoortige ruimte voor ontmoeting en creatie die Timelab creëerde tijdens Time Fest en over de kunstenaars die deelnamen.

- Give time more time - (P. Sansot)

Our contemporary pace is caught in a constant rush. Too much pressure, too many expectations. The time has come to take a deep breath, to jump out of the whirlwind: during Time Fest, the fifth edition of the residency program at timelab in Ghent, eight international artists were invited for a period of eleven days, to reflect on possible ways of resistance and take the time to surrender themselves to unexpected encounters.

Without any preconceived overarching theme, the approach of this year's edition was quite different from the preceding years. All starting from a common ground – an interest in alternative ways to shape our lives – the artists were offered the time and space to share and develop ideas, and raise questions about our current living conditions. Rather than working towards a well-defined final product, the artists formulated possible projects and scenarios for the future. They took the time to discuss their own practices, help each other out on their individual research and experiments and propose new ways of spending time together.

By not imposing a given framework, timelab succeeded at creating a blank space which empowered individual approaches, shaping the residency format in a natural way, rather than letting the institutional imperative define what the process and outcome should look like in advance. Allowing

different rhythms to coexist and join up at certain moments in time, was without doubt one of the assets of timelab's precarious endeavour. Artists were working in parallel, with their trajectories intersecting, but not collaborating fully, as they had their own paths, their own motives and didn't try to put the logics together.

RESISTANCE AND TIME

In the wake of a new paradigm shift, timelab sheds a light on values that are essential for a resilient way of living, such as more generosity and openness. Along this set of values, a reshape of the way we divide our time came up as a key element during the preparatory weeks of Time Fest. For the approach of the residency program, timelab advocated to focus on a shift in the way we are thinking about time, rather than on the different contexts in which the artists are working, as residency programmes classically tend to do. As the boundaries between working time and leisure time seem to be blurring increasingly, timelab felt the urgency to celebrate time as a means to challenge the cult of speed, to regenerate experience and create situations in which people who wouldn't meet otherwise could spend some quality time together.

At first glance, this point of departure might seem to be a quite intelligible one, but in reality the way we spend our time is often bypassed. We are too busy running from here to there to realise what is going on in our immediate environment, we are too

“In the wake of a new paradigm shift, timelab sheds a light on values that are essential for a resilient way of living, such as more generosity and openness. ”

often deafened by the ticking of the clock to actually attend to the content others might want to share. In resisting the haste of our times, we may again fully enjoy our senses and see, hear and experience the world in which we are living. Also, it may again invigorate a more critical look at our surroundings and encourage us to question the way we construct our lives which are often driven by consumerism and velocity. This idea of slowing down and rethinking time, reminded me of the French philosopher Pierre Sansot's inspirational book *Eloge de la lenteur*, in which Sansot defines slowness as a choice, enabling us to cherish important aspects of life and to be conscientious about what we are doing: "donner du temps au temps, laisser à chaque activité le temps de

son déploiement (...)"

From this incentive, a more process-oriented, long-term durational program came out, developing over time and reaching further than the system of production. Herein also resides the concept of resistance, which came up as a secondary important element. The Dutch translation of resistance, 'verzet', might be even more significant as it also holds a second meaning, "to move from one place to another". A common way of relating resistance to art assumes that art contests certain social or political issues. Being resistant, however, can equally imply a self-awareness, a more critical view of the self by leaving steady grounds and looking at alternatives. Resistance can be found in leaving our own comfort zone, in bearing witness to the positions of others, and broadening the conversation in doing so.

Along this line, the role of the audience was also revisited. During Time Fest, people from the neighbourhood were invited for biological slow food lunch at timelab, but also to participate in the process. Visitors were randomly matched to artists for a slow date. They could either choose to have a coffee together, to have a go at table tennis, to go shopping in the local shop or to have a short nap together. By opening up to people with a different set of skills and different interests, some unexpected cross-pollinations arose, and timelab succeeded at musing a more community-based happening. Also, by bringing in people from different fields, the dynamic of the group was constantly changing and new insights enfolded in an unpredictable laboratory where everything was for sharing. The debates and ideas that came to being during these very intense days of being together, touched upon different subjects with the decrease of productivity, collaborative gaming, needs and opportunities and small ecologies steering the most prominent lines of thought.

Wasting time seems to be one of the greatest anxieties of our times

Decrease of productivity

Wasting time seems to be one of the greatest anxieties of our times. As soon as we don't produce or experience anything, we tend to feel like we're missing out, that we aren't quite alive. During Time Fest it became clear that "wasting time" on "doing nothing" can elicit a more qualitative experience. With no obligations, no deadline, no schedule, people may become more imaginative and see things anew. With Fomo (Fear of Missing Out), Savage (UK) came up with the idea to create a continuous cheer moving through the city, installed in a vehicle. In his work, Savage exactly attempts to reproduce the endless kick by keeping the event, the distraction alive, and investigates the fissures between compulsion and free will. Savage's interest in the concept of "need" in relation to "possibility" was also the trigger for one of the lunchtime discussions, prompting the participants to think about what need actually means.

Saara Hannula (Finland) proposed to create ReRooms, a series of spaces challenging the stigma of passivity. In working with the existing conditions and stretch them to create different kinds of openings and disruptions, Saara attempted to introduce a different quality for being together. With Marco Bonaccolto (Italy) she installed a soundscape for the table tennis table: every time the ball would hit the table, a voice would respond, encouraging us to contemplate about a decrease in our productivity – this intervention was so subtle that it was almost unnoticeable and settled under your skin without you noticing. In this manner, Saara negotiated with the space, without really formulating an alternative but bending what was already there into a new experience.

Collaborative gaming

Of course, there are many ways to approach the concept of time. Sometimes we just can't get around of a sense of urgency or the idea that we have to move fast. Alice Vandeleur-Boorer, based in the UK, is interested in how group dynamics can lead to problem solving. Her research went into different directions: she organised a SportLab in the yard, lay still for a couple of hours, and met the fire service in Ghent to investigate how autonomous groups of people move and produce. Her encounter with Tom van Esbroeck, captain-Commander of the Ghent Fire and Rescue Service, led to a discussion about collaborative gaming and simulation in regard to emergencies. Alice was also matched to Toby Smethurst, a PHD student in Ghent researching trauma in relation to gaming, which inspired her to reflect on different perspectives in gaming.

Sports and games, are also an import strategy for the Bosnian artist Zeljko Blace to question the issue of homosexual discrimination, which he had personally experienced in Croatia, the country where he currently lives. By queering sports, Zeljko wants to open up a debate about homosexual repression, but also revisit the way pioneers of LGBT sports approached the future of gay games. To Zeljko, the contemporary field of sport can open up a potential space for minority groups to reflect on social, cultural and political issues and to rethink institutionalized and politicized norms. Accordingly, Zeljko explored the possibility of synchronized swimming as a homolympic discipline and installed a table for playing "Pinkpong" as an alternative (miniature) version of table tennis.

For the Irish artist Maria Mckinney games can be a means to look at things in a different way, but also function as an escape route from the world we live in. During Time Fest Maria spent numerous hours in the fablab learning all about Arduino and 3D printing. The way we can produce things by programming and

manipulating the digital, inspired her to think about modern handcraft. While in old times, the most basic object - a wooden stick - would be transformed into a useful object, by carving, sculpting or engraving it, nowadays we can produce a whole range of “modern” sticks by adding layers through 3D printing. Maria’s research resulted in a collection of sticks, created and uploaded by people whole over the world using open-source Sketch-up 3D, presenting different interpretations or representations of a prototypical thing.

Needs and opportunities

The artists in residence at timelab were all somehow in search of how their practices could intertwine with everyday life. According to Daniela Dossi, a social designer from Italy, there are always needs and opportunities that can be matched in small communities, if only we take the time to see them. During her time at timelab, Daniela investigated how she could implement “Micro Utopias”, a model she has recently developed, in the multicultural neighbourhood of Rabot in Ghent. Micro Utopias enables members of a community to offer unusual services, filling a local need and making unexpected connections.

In Rabot, Daniela was introduced to Rosca, a social-

artistic organisation, which organizes different projects bringing artists and people from the neighbourhood together, like Made by Oya. Made by Oya is a textile atelier where women with different cultural backgrounds come together to create clothes and accessories inspired by a mix of traditional and new techniques. Meeting these women, Daniella came up with ‘Textiele Talen’, a project to fill in the need to overcome language barriers and cultural differences by using the Made by Oya textile as an unusual mediator to exchange languages.

Inventing small ecologies

From games and textile to food. In our constant rush, it’s easy to go to the supermarket and purchase everything we like without paying attention to our ecological footprint. Shouldn’t we broaden our daily menu by looking at what undiscovered delicacies grow in our direct environment? As a speculative designer, Lisa Ma (UK), explores how invasive species can be used as resources. During her time at timelab, Lisa was matched to the biologist Dr. Peter Goethals and the ecologist Geert Heyneman who explained her which plants and animals invading the neighbourhood could serve for dinner. This research resulted in a collective snail and nettle picking. Canadian geese and Japanese knotweed also proved to be perfectly edible, allowing the timelab cooks to venture into a more experimental cuisine.

Was Time Fest really a festival after all? It may have been a festive eleven days, but the initiative also proved to stretch beyond being an event. The artists in residence identified, deconstructed and unsettled situations in order to inspire long-term change. The ideas and experiments that came to being at timelab over this short period of time, will be further developed in future times to come and will hopefully continue to influence the modes of thinking of everyone who experienced Time Fest.

3. TIMEFEST: NAAR EEN NIEUWE UTOPISCHE MOGELIJKHEID

door Carmen Van Cauwenbergh

TOoP is een gloednieuw cultureel magazine over de toekomst dat de nadruk legt op de huidige generatie jonge makers in België, maar ook daarbuiten. TOoP wil het werk dat jonge kunstenaars maken op een duurzame manier belichten en neemt hiervoor de samenwerking met de jonge maker als vertrekpunt om het magazine vorm en inhoud te geven. Carmen Van Cauwenbergh van TOoP reageerde op de oproep voor Time Fest. Timelab nodigde Carmen uit om haar impressies weer te geven in een tekst. Ze interviewde Eva De Grootte over Time Fest en ging in gesprek met de kunstenaars.

Verzet, het is een woord dat we tegenwoordig weer regelmatig zien opduiken, voornamelijk in de kunsten. Niet geheel onlogisch als we bedenken dat er veel zaken zijn waartegen we ons in de huidige maatschappij moeten verzetten en dat de klassieke systemen voor veel mensen niet meer leefbaar zijn. De culturele sector heeft altijd op de eerste rij gestaan om wantoestanden aan te klagen en ook nu laait er weer een sterk gevoel van onvrede met de bestaande maatschappelijke orde op. Spijtig genoeg bezit de culturele sector dikwijls de expertise of mogelijkheid niet om daadwerkelijk iets te veranderen waardoor ze enkel als alarmbel kan fungeren. Timefest, een festival georganiseerd door de Gentse werkplaats Timelab, bewijst dat dit niet altijd zo hoeft te zijn.

Constructief alternatief

Zoals we doorheen de geschiedenis zien, kan verzet vele vormen aannemen en de meest uiteenlopende betekenissen in zich dragen maar we zijn door onze ervaringen in het verleden tot het besef gekomen dat roepen op de barricaden of de problemen enkel aanklaarten niet veel zin meer heeft. Dit aanklaarten is trouwens al lang geen exclusieve rol meer voor het culturele veld dus wie een stap verder wil gaan, moet zelf actie ondernemen. Als we verandering willen, zullen we alleen iets bereiken door samen te werken met experts van andere sectoren om zo het individu, en met uitbreiding de gemeenschap, aan te zetten tot een mentaliteitsverandering.

Tijdens Timefest zagen we deze stelling werkelijkheid worden. Een handvol buitenlandse jonge artiesten ging hier aan de slag om via hun creaties die individuele en collectieve mentaliteit aan te passen. Wat zij creëren is kunst die opnieuw een plaats zoekt in het dagelijks leven en die vanuit eenvoudige, kleine handelingen naar een alternatief zoekt voor de op hol geslagen, neoliberale consumptiemaatschappij. De groep mensen die Eva De Grootte geselecteerd heeft, kiezen niet voor de expliciete aanklacht of de aanstootgevende kunst die de maatschappij een spiegel wil voorhouden. Integendeel, ze kiezen ervoor om ons een constructief alternatief aan te bieden, een alternatief dat wij onmiddellijk kunnen assimileren in ons eigen leven. Dit jaar geen grootse tentoonstelling dus maar wel een presentatiemoment waarbij de artiesten de kans kregen om hun alternatieve ideeën te delen met de bezoekers. Volgens Eva had dit te maken met het verlangen naar een meer duurzame manier van werken. "In de voorbije jaren werkten mensen naar dat eindproduct toe maar daarna verdwenen ze en het was niet mogelijk om die talrijke groep op te volgen. Daarom zijn ze voor deze editie op zoek gegaan naar een meer houdbare situatie waarin de dingen meer op elkaar betrokken werden; de residenties, het festival en het fablab."

Dit thema van verzet is ontstaan uit verschillende sessies waar bij de organisatoren van Timefest werd afgetast welke thema's belangrijk waren. Eva is vertrokken vanuit de gedachte dat de grote systemen wereldwijd falen en de vraag wat wij/ kunstenaars/

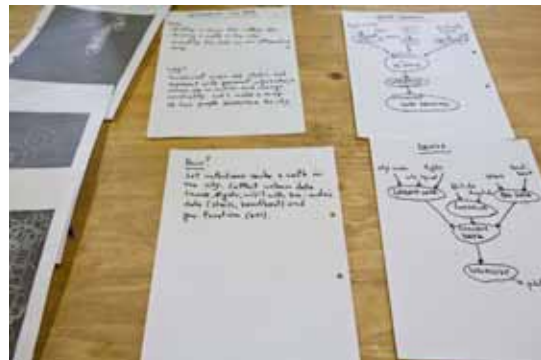
“De herovering van de toekomst begint in onze eigen geest en in ons concreet dagelijks handelen.” Harold Welzer

iedereen daaraan gaat doen. “Als eerste initiatief was er de knop van verzet, een klein maar zinderend gebaar, eenvoudig op te spelden en waarover mensen je konden aanspreken. In de aanloop van het festival had je de tafel van verzet waarbij je zelf iemand uitnodigt waarmee je anders niet zo gemakkelijk in gesprek zou treden. Een ‘tegenstander’ waarmee je op café gaat om te praten over je kleine daden van verzet. Dit concept werd doorgetrokken tijdens Timefest waar je door de organisatie aan een onbekend iemand gekoppeld werd. De onderliggende boodschap hierbij is dat inspiratie in een onverwachte hoek zit, dat mensen zich altijd in dezelfde kringen bewegen maar zich daar nauwelijks van bewust zijn.” Eva voegt daaraan toe dat deze tafels de impuls moesten geven om de ontmoeting in andere kringen te gaan zoeken. En hiermee wordt ook meteen gelinkt naar het fablab waar mensen met verschillende vaardigheden elkaar kunnen ontmoeten en helpen bij de verwezenlijking van hun project.

Doe het zelf

Wat wij als bezoeker te zien kregen tijdens het presentatiemoment van Timefest waren enkele voorbeelden van hoe we ons leven opnieuw in eigen handen kunnen nemen en dit in verband met de hoge werkdruk, onze manier van voedsel verwerven, hoe we ons in de stad bewegen, welke invulling we geven aan onze ruimtes,...

Binnen het thema van verzet is dat misschien wel de belangrijkste boodschap die zij als groep willen uitdragen; in een geglobaliseerde maatschappij begint verzet kleinschalig bij het individu waarna het kan uitgedragen worden naar de lokale gemeenschap. Timefest kiest er duidelijk voor om een constructief en democratisch verzet uit te dragen. Het blijft een druppel op een hete plaat en de wereld zal er niet door veranderen maar het gaf wel de aanzet om het eigen leven hier en daar te verbeteren of aan te passen. En het gaf stof tot nadenken, over hoe we in de wereld staan en over wat kunst is.

Je toekomst zelf in handen nemen is trouwens een raad die ook al weerklonk tijdens ‘Het groene boek’ in Het Kaaitheater, een jaarlijks rendez-vous voor wie het ecologische vraagstuk serieus neemt. Hier gingen verschillende auteurs uit binnen- en buitenland met elkaar in gesprek over de transitie naar een sociaalecologische samenleving, waaronder ook Harald Welzer, een Duits sociaal psycholoog. In een interview met MO-magazine duidt hij op het feit dat de herovering van de toekomst in onze eigen geest en in ons concreet dagelijks handelen begint. Maar dit is niet zo eenvoudig als het lijkt. Mensen denken wel dikwijls de ideale dingen maar zijn niet altijd in de mogelijkheid om hiernaar te handelen. Dit komt omdat we volgens Welzer in een functioneel zeer gedifferentieerde samenleving leven waarin iedereen verschillende functies moet vervullen; werk, privéleven en ontspanning.

Voor Welzer is het van cruciaal belang om een individuele vorm van verzet te ontwikkelen, het staat gelijk aan jezelf ernstig nemen. De mens moet ohne mich leren zeggen en enkel participeren in het systeem wanneer dit zinvol is. Met zijn betoog wil hij twee nieuwe termen introduceren: zukunftfähigkeit of toekomstgeschiktheid en zukunftfeindlichkeit of afkeer van de toekomst. We moeten niet meer denken in termen van rechts-links maar in termen van opbouw en afbraak. Je moet gedeelde belangen en strategieën vinden.

TÜRK

ITALIANO

Ik zag tijdens Timefest een gedeelde overtuiging in de verschillende aspecten van het festival. Eva lichtte de structuur toe aan de hand van drie lijnen. “De eerste lijn concentreert zich rond het fablab, de trashbots, de open labdagen, feed me friday. De tweede rond de kunstenaars; zij die geselecteerd zijn en hier intensief aan het werk zijn. Daar hoorden ook de pitch bij op de openingsavond en de finale presentatie op zaterdag. En de derde lijn concentreert zich specifiek op individueel verzet; een mental coach, iets dat hier in België nog heel erg taboe is en waar we een beetje in achterop hinken. Het is geen schande om toe te geven dat je op een bepaald moment in je leven wat ondersteuning nodig hebt of dat je je wil herpositioneren.” Om dat taboe een beetje te doorbreken, kon je tijdens het festival een change facilitator raadplegen. Tijdens het festival kon je nagaan wat zo iemand juist doet en wie de behoefte voelde om na het festival contact met haar op te nemen, kon dat. “Verder was er ook nog het talentenrad dat in ons concept past omdat iedereen die iets wil creëren, zijn skills moet durven bevragen. In een co-creatie proces werk je samen, dat wil zeggen dat je elkaar samen sterker maakt. Je kan dan skills uitwisselen tijdens die samenwerking zodat die co-creatie ook echt tot stand kan komen. Dat is voor ons echt een experiment want competenties in de kunstensector betrekken, dat is niet iets dat met open armen wordt ontvangen. Maar we zijn een lab, we moeten durven experimenteren. Het is handig om te weten te komen welke skills je bezit maar momenteel

niet benut. Wij zien die derde lijn als een aanreiken van toolboxes voor zelfontwikkeling. Dit vinden wij enorm belangrijk want als je meer gebalanceerde individuen hebt, ga je een meer veerkrachtige samenleving tot ontwikkeling kunnen brengen.”

Wat ik wel frappant vind, is het gebruik van bepaald woorden, die niet alleen hier vlot gebruikt werden maar ook algemeen populair zijn in het cultureel jargon: change facilitator, top-down, bottom-up, toolbox, circles of influence. Deze termen komen rechtstreeks uit de management- en zakenwereld. Een wereld waartegen we ons, als we willen onthaasten en in contact staan met de gemeenschap en onszelf, toch een beetje willen afzetten? Door zulk woordgebruik, haalt heel deze gezondheidssector zichzelf voor een deel onderuit. Wie op blote voeten en met dreadlocks het contact met zichzelf wil zoeken maar daarvoor wel de grote management-termen bovenhaalt, verliest zijn geloofwaardigheid. Op die manier benader je de mensen opnieuw als een product dat aangepast moet worden. Alsof dat gaat via flitsende universele termen of via een talentenrad dat op een kwartier tijd ieders talenten in kaart brengt. Hoe goed de bedoelingen en achterliggende ideeën ook zijn, ik geloof de vorm niet waarin deze tot uitvoering worden gebracht. Ik vraag mij ook af of de culturele sector gebruik maakt van deze termen om binnen onze markteconomie toch enige geloofwaardigheid te verkrijgen. Net zoals heel de academische wereld ervoor moet zorgen dat kunst als een ‘wetenschap’ kan gezien worden en haar daardoor recht tot bestaan geeft.

Ook vroeg ik mij soms af waar die gemeenschap dan was tijdens Timefest maar na het gesprek met Eva realiseerde ik mij dat die invulling van dat lokale op een ander niveau moet gezocht worden. Iedereen die hier aan het werken was, zat nog maar in de beginfase van haar of zijn onderzoek, daarom was het belangrijk om de juiste lokale mensen aan te trekken, mensen die linken kunnen leggen en expertise

kunnen delen. Het was voor hen heel duidelijk dat ze daar op wilden inzetten. Eva benadrukt dat Timefest geen publieke functie heeft en dat ze dit jaar niet de hippe place to be wilden zijn. "Het is veel belangrijker en in het voordeel van de deelnemers dat de juiste contacten worden gelegd. Dat geldt ook voor Timelab, dat ook niet open is voor iedereen. Bij aanvang van het project wel maar ondertussen hebben we een soort van community waar mensen lidgeld betalen om daar deel van uit te maken. Op de dagen dat we open zijn, kunnen ze aan hun project komen werken. Openheid, community, uitwisseling van vertrouwen en skills staan niet gelijk aan het gratuite."

Dat contact zoeken met de gemeenschap gebeurt hier dus op een dieper, gericht maar minder zichtbaar niveau en openheid staat hier niet gelijk aan het letterlijk opensmijten van de poorten. Hierdoor blijft Timefest weg van de 'valse' community; een zichtbare gemeenschap zonder betekenisvolle connectie.

Utopie

Opvallend was dat enkele artiesten in hun daad van verzet gebruik maakten van het woord utopie. Een term die voor het eerst gebruikt werd door Sir Thomas More in zijn boek Utopia en die doorheen de eeuwen een negatieve connotatie heeft gekregen. Al van bij de Griekse oorsprong schuilt er ambiguïteit in het woord; ou-topos, of niet-bestaande plaats en eu-topos, of gelukkige samenleving. Alhoewel deze laatste invulling voornamelijk op een vergissing

zou berusten volgens schrijver John Carey en we ons dus vooral moeten focussen op het gedeelte 'niet-bestaande plaats'. Maar vergissing of niet, het is wel deze ambiguïteit die doorheen de jaren is overgeleverd en die tot het woord dystopia of slechte plaats heeft geleid.

Wat belangrijk is om als utopie te gelden is het verlangen en de plaats als uitdrukking van dit verlangen. In de analyse van Duits filosoof Peter Sloterdijk heeft dit utopisch verlangen in onze hedendaagse maatschappij de vorm aangenomen van mensenrechtenactivisme en ecologisch activisme.

Elke utopie, zoals we ze tot nu kennen, houdt in dat de mens moet veranderen en dat hij niet kan blijven zoals hij in de echte wereld staat. In de utopische verhalen wordt er meestal teruggegrepen naar onrealistische oplossingen: christus die terugkomt, een komeet die als een soort magneet alle slechte eigenschappen bij de mens verwijdert, het innemen van twee roze pillen waardoor we als bij wonder allemaal in sociale wezens veranderen. Het probleem is dat vele utopieën en zelfs sociale modellen vanuit een positieve invalshoek vertrekken maar doorheen hun parcours in een corrupte, gewelddadige en onderdrukkende machine vervallen. Kijk maar naar het communisme of de Culturele Revolutie van Mao. Wat we geleerd hebben uit al die verhalen en pogingen om utopieën in de realiteit te brengen is dat zolang de mens niet verandert, het ook geen zin heeft om de maatschappij te veranderen.

De Duitse socioloog en filosoof Theodor W. Adorno

wijst ons erop dat de kracht van de utopische impuls alleen betrouwbaar en onvervangbaar is wanneer ze gestalte krijgt als kritische attitude.

Wanneer ik aan de artiesten vraag waarom ze het woord utopie gebruiken, blijkt dat ze de term niet zo strikt benaderen en enkel de aspecten gebruiken waarmee ze positief aan de slag kunnen. De Finse Saara Hannula die rond het concept rerooming experimenteert, verwoordt het als volgt:

“de term utopie kan inderdaad op verschillende manieren gebruikt worden maar zoals wij het in ons werk gebruiken is het een manier om perspectieven te veranderen, om je op een andere manier naar de wereld te laten kijken. Het geeft je de mogelijkheid om een ruimte te creëren die je de werkelijkheid op een andere manier laat beleven. Op die manier zien we dat de realiteit niet iets is dat vast staat maar constant evolueert. Om die reden maken we gebruik van de term utopian reality, dat combineert de twee en geeft ook aan dat die twee steeds in dialoog zijn met elkaar. Door het woord utopia in de realiteit te brengen, kunnen we die realiteit heruitvinden, in het hier en nu. Voor mij staat utopie symbool voor de verandering die nodig is. Maar het gaat ook verder dan verandering, het werkt met de idee van het onmogelijke en hoe we ons idee van wat mogelijk is, moeten veranderen. We moeten geloven dat datgene wat we altijd voor onmogelijk hebben gehouden, misschien wel mogelijk is. En andere dingen die we voor mogelijk achtten, onmogelijk zijn, het is een soort van uitwisseling, een nooit eindigende cirkel.”

Ook Daniela Dossi, die haar project Micro-Utopia in de werkveld in praktijk wou brengen, geeft een heel praktische invulling aan de term. Voor haar heeft het ook te maken met het aanbrengen van kleine veranderingen in de bestaande maatschappij om die zo een beetje beter, of leefbaarder, te maken. Zij vertrekt vanuit de noden van de lokale gemeenschap en probeert samen met hen deze noden waar te maken. Ook hier weer een onmogelijkheid die niet zo onmogelijk lijkt te zijn.

Wat beide invullingen siert is dat ze niet van de totale maakbaarheid uitgaan maar van de relatieve en dat ze niet voor de irrationele oplossing gaan maar voor de praktisch haalbare. Daniela bekijkt haar project ook per stad en vertrekt dus niet vanuit een vaststaand kader, ze vertrekt vanuit de noodzaak van de plaatselijke bewoners waardoor ze wegblijft van een pretentiefus allesomvattend systeem.

Als we deze invulling vergelijken met de analyse die de Duitse historicus Koselleck maakt van de term, merken we dat de betekenis van het woord Utopia tijdens Timefest opnieuw grotendeels verschoven is. Koselleck benadrukt vier kenmerken van de utopie, zoals ze in de moderniteit van toepassing was: universalisme, een dualistisch uitsluitingsmechanisme tussen goed en kwaad met als gevolg de demonisering van de tegenstander, de zoektocht naar een definitieve oplossing van het kwaad of de hoop op eeuwige vrede en het geloof in de maakbaarheid. Het enige dat bij de artiesten van Timefest van deze principes wordt overgehouden, is de maakbaarheid. Meteen ook het gevaarlijkste principe volgens Koselleck want het is dit principe dat meestal de utopie doet ontsporen. Een nieuwe, betere mens creëren is op zich niet fout maar dit leidt al snel tot waanbeelden die uniformisering, controle, repressie, onvrijheid en totalitaire paranoia kunnen leiden.

Urban harvesting: hype of reële oplossing

Ik denk niet dat het met de ideeën op Timefest zo een vaart zal lopen omdat deze waarschijnlijk niet snel tot een grootschalig systeem verworden maar het is altijd goed om jezelf ervoor te behoeden dat de slinger in de andere richting doorslaat. Dat is nu een beetje aan de hand met de hele hype rond de voedselcultuur. Sommigen onder ons willen enkel nog vlees eten als ze weten wat de hobby's van het desbetreffende dier zijn en hebben een complete fobie gekregen voor alles wat uit de supermarkt komt of niet biologisch of lokaal is. We mogen niet vergeten dat lokaal belangrijk is maar dat dit beperkingen heeft wanneer we een uitdeinende wereldbevolking moeten voeden. En wie radicaal voor lokaal voedsel kiest, mag bijvoorbeeld ook niks meer bij Oxfam kopen. Hoe zit het dan met de arme boeren in Afrika? Dit is complexe materie en ik ben niet in de positie om hier antwoorden op te geven maar wie deze problemen aankaart wordt door intellectueel links al gauw als biobasher bestempeld. Denk maar aan Louise Fresco, onder andere topvrouw bij de FAO, de voedsel- en landbouworganisatie van de Verenigde Naties. Zij kreeg bij het verschijnen van haar nieuw boek *Hamburgers in het paradijs: voedsel in tijden van schaarste en overvloed* tegenwind van de biologische landbouw omdat ze durfde opperen dat "biologisch veelal niet persé gezonder, natuur- en milieuvriendelijker, lekkerder, en diervriendelijker is." Ze noemt het een modeverschijnsel voor hogere inkomensgroepen en bovendien een gevaar voor de wereldvoedselvoorziening.

Los van het feit dat ze misschien niet al haar stellingen even uitgebreid toelicht en ze hier en daar kort door de bocht gaat, moet al wie echt een engagement wil aangaan voor een betere wereld dit ook onder ogen durven zien. Zoniet ben je weer in datzelfde cirkeltje aan het draaien. En is dat niet net waar Timefest voor wil waarschuwen?

Fresco vindt dat beide werelden naar elkaar moeten toegroeien en dat je, waar het kan, biologische, lokale en ecologische methoden moet toepassen. Zij geeft als voorbeeld Nederland waar de koopkrachtige Amsterdammers biologische Beemsterkaas kunnen kopen maar waar de mensen in de Bijlmer en Osdorp ook goedkope kaas tot hun beschikking hebben. Wie gelooft dat lokaal dé oplossing is, zal zich ook moeten buigen over de geboorte-explosie en de wereldwijde armoede. Het eerste is taboe en het tweede vormt de basis van de neoliberale maatschappij die haar fundamenten op uitbuiting bouwt.

Lisa Ma haakt met haar urban harvesting in op deze zoektocht naar nieuwe voedselbronnen. Zij wil nagaan of we invasieve dieren en planten kunnen opnemen in ons dieet. Op zich is dit een goede vraagstelling en het kan een meerwaarde zijn voor het debat rond onze voedselcultuur. Ik hoop alleen dat ze deze vraagstelling weet te overstijgen en dat ze in de volgende fase van haar onderzoek nadenkt hoe ze dit concreet in de praktijk kan brengen; hoe dit onderdeel kan worden van een geheel en wat de problemen zijn. Het gevaar bij dit soort

initiatieven is dat het verwordt tot een trend die dan binnen de kortste keren opgeslokt wordt door de consumptiemaatschappij. Daarnaast kan ze ook de uitdaging aangaan om na te denken over hoe ze deze nieuwe voedselbron aan de man kan brengen. Uit een onderzoek van vorig jaar van de Vakgroep landbouweconomie van de Universiteit Gent blijkt immers dat mensen alweer in een nieuwe ongezonde tegenbeweging zitten. Door het overaanbod aan communicatie rond gezonde voeding en de daarbij dikwijls tegenstrijdige boodschappen, kiezen mensen opnieuw meer voor ongezond. Ze worden om de oren geslagen met reclame waarvan ze niet meer weten of die correct is of niet en geven het op.

Misschien was haar vorm van communiceren rond deze eerste fase in haar onderzoek nog wel de beste; koken voor de bezoekers en ze gewoon laten proeven, uitleg voor wie het wil. In de toekomst kan ze misschien vertrouwen op mond aan mond reclame, recepten doorsturen via internet, rondreizen met een kook-caravan of ludieke promo-posters verspreiden in ieder lokaal dorp. Guerilla-koken weg van de grote mediaheisa en grote promo-machines.

Romantisch realisme

De gelukkige samenleving die niet haalbaar is, het is niet meteen de meest positieve term om als basis voor de maakbare maatschappij te gebruiken maar binnen de geschiedenis van utopieën neemt Timefest wel een belangrijke want realistische plaats in. Dit zijn geen louter romantische dromers die gebukt gaan onder weltschmerz maar jonge mensen die de koe bij de horens vatten en opnieuw hun ideeën in de

praktijk durven brengen. Ze vertrekken vanuit een verlangen naar een betere wereld maar zetten dit verlangen meteen om in een zichtbare en bruikbare vorm. Misschien kan men hier wel spreken van een romantisch realisme of een praktisch romantisme. In hun geloof naar een maakbare wereld grijpen ze terug naar de wereld zoals die was voor de globalisering maar in hun aanpak maken ze gebruik van de nieuwe technieken zodat ze de link met het hier en nu niet verliezen. Als deze groep al radicaal is, dan in hun constructiviteit en zoektocht naar positieve en deelbare oplossingen.

Savage, de oudste van de groep, had het iets nochtans iets moeilijker met het lokale aspect en stond ook weigerachtig tegenover het gebruik van de term utopie. In een gesprek met hem werd al gauw duidelijk dat hij die term zeer strikt benadert en vooral gefocust blijft op de negatieve connotatie ervan. Ik merkte ook dat hij vooral begaan is met de grote onopgeloste vraagstukken die al decennia lang circuleren; authenticiteit, wat is kunst, de plaats van de kunstenaar in de maatschappij,...

Als hij symbool staat voor het cynisme, het conceptuele en de meer klassieke kunstenaar die zich afkeert van de maatschappij, vinden we in de jongere generatie een nieuwe adem; daadkracht, praktisch denken en een hervonden frisse naïviteit. Zij willen opnieuw een sociaal bewustzijn op gang brengen en hiervoor maken ze graag gebruik van de expertise uit andere sectoren. Niet om deze in vraag te stellen maar om ze pragmatisch in te bedden in hun eigen praktijk.

Ook tijdens het presentatiemoment zagen we een verschil, Savage had ervoor gekozen om een T-shirt te maken met een eerder ludiek opschrift terwijl Saara, Daniela, Lisa, Alice, Marco, Maria ervoor gekozen hadden om iets te tonen waarin het publiek kon participeren of waar een echte of virtuele gemeenschap al in gedeeld had. Ook Saara had kaartjes met slogans gemaakt waarvan het publiek er eentje mocht uitkiezen. Ik heb gekozen voor: See the grass grow. Een eenvoudige maar essentiële tip die ik kan toepassen in mijn eigen leven en waar ik elke dag even tijd voor kan nemen.

Om het eenvoudig te stellen, we zien een verschuiving van kijken naar deelnemen. Dit is op zich niet nieuw, de avant-garde en neo-avant-garde vond deelnemen ook belangrijk maar zij bleven wel pretentius vasthouden aan hun uitzonderlijke status als kunstenaar en hun vals idealisme.

De deelnemers van Timefest vallen niet zo makkelijk in die rol van kunstenaar te duwen maar uiteindelijk is dit ook maar een statuut, net zoals iemand arbeider of bediende is.

De vraag 'is dit dan kunst' blijft natuurlijk wel naar boven komen als je jezelf kunstenaar noemt maar het antwoord daarop blijft redelijk persoonlijk. Wat Alice bijvoorbeeld deed, verworden tot een object, is voor mij geen kunst, ik heb daar persoonlijk ook niks aan maar de kinderen die aanwezig waren tijdens het presentatiemoment vonden het fantastisch. Het verschil is misschien dat kinderen nog niet kunnen vergelijken met de honderd gelijkaardige projecten die in het verleden in het kunstenveld te zien waren. Sommige acties daarvan waren beter en zolang er niks gemaakt wordt dat de laatste herinnering overstijgt, blijft dit voor een volwassene als ijkpunt gelden.

Omdat het persoonlijke karakter het gesprek over kunst redelijk onmogelijk heeft gemaakt, stel ik voor dat we de term kunstenaar gewoon schrappen, hij is hol geworden door het overaanbod en de diversiteit aan vormen, hij schept te veel verwachtingen en zoals blijkt uit de jarenlange discussies laat deze term zich overduidelijk niet afbakenen. Eva zelf stelt voor dat we het meer over een soort van tussenruimte moeten hebben. "Ik heb een beetje het gevoel dat wij hier in Vlaanderen twee soorten kunst hebben, de autonome kunst en de stiefmoederlijke sociaal-artistische kunst terwijl daar een heel veld tussen ligt. Een veld dat spijtig genoeg een beetje scheef wordt bekeken, zeker hier, want het is zogezegd maar halve kunst. Het valt mij ook op dat daar in het buitenland minder gecompliceerd over wordt gedaan. De nieuwe generatie kunstenaars heeft ook minder moeilijkheden met het feit dat ze niet meer in één hoekje kunnen geduwd worden. Voor hen is dat heel natuurlijk."

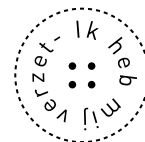

Ik weet niet wie van de deelnemers zichzelf nog als 'artist' bekijkt maar naar mijn aanvoelen draait het bij deze mensen in de eerste plaats om een positieve verandering teweeg te brengen. Zij willen iets op poten zetten dat kan verder leven in de gedachten en handelingen van de plaatselijke bewoners of zoals Eva het verwoordt "Timefest wil zaadjes planten in het hoofd van de bezoeker." Maakt het uit onder welk statuut ze dat doen? Hier geldt meer de vraag 'waar heb ik iets aan en wat ga ik meenemen in mijn eigen leefwereld.'

Wat de deelnemers hier doen, zie ik als een poging tot het afremmen van de stuurloosheid van onze hedendaagse maatschappij, opnieuw naar de essentie gaan. Om Sloterdijk nog eens aan te halen, hij ziet een eenparige versnelde beweging in de maatschappij waarbij de mobiliteit en de versnelling doel op zich zijn geworden. Zij stuwen deze maatschappij verder maar niemand weet nog waarheen.

Ik denk dat deze groep jonge artiesten beseft dat vooruitgang gelijk moet staan aan minder en dat we via hen gezien hebben, welke richting hen kan uitgaan.

Moest kunscriticus en sociaal hervormer John Ruskin nog leven, hij zou Timefest heel gotisch vinden. Hij zag Gotiek namelijk als de kunststroming bij uitstek van het samengaan van de individuele prestatie en de inspirerende kracht van de gemeenschap. Een maatschappij kan pas bloeien door in contact te staan met de natuur en te werken met ambachtelijke technieken. Een modernere invulling kan zijn: in contact staan met jezelf, en de natuur, en daarbij verantwoord gebruik maken van de nieuwste technieken.

4. TIME FEST: DAGEN VOOR VERZET

De voorganger van Time Fest was Springcamp. Waar het publiek presentatiemoment van Springcamp zich op de slotdag bevond en geïnteresseerden enkel op het einde konden komen kijken wat de kunstenaars hadden gecreëerd, wilden we nu de format zelf meer open maken. We transformeerden Springcamp in Time Fest, een festival voor ontmoeting. We richtten een pop-up restaurant in zodat mensen die aangetrokken waren tot de concepten van de kunstenaars ideeën konden komen uitwisselen. Het lab was elke dag open voor alle gebruikers. We zetten hen aan om het festival te bekijken als een netwerkmoment. We gingen zelf matchmaken. Op basis van de ideeën die de kunstenaars brachten, gingen we mensen headhunen in andere sectoren en uitnodigen om hun kennis en achtergrond te komen delen.

Onverwachte ontmoetingen zijn vaak de meest inspirerende. Kom en laat je matchen. Deel je ideeën voor verzet. Teken in voor een 'slow date'. Laat je verrassen door onze gastkoks. Kom het lab ontdekken. Krijg inzicht in de projecten in wording en neem deel. Time Fest is elf dagen lang samenkomen, ontmoeten, matchmaken, maken en ontspannen.

Meet for lunch - Kom slowdaten - Ontdek het lab

Nodig je vrienden, collega's of familie uit voor een heerlijke lunch, bereid met liefde en smaak en lokale producten. Inspirerende ontmoeting zit vaak in onverwachte hoek. Kom en laat je matchen voor een 'slow date'. Nieuwsgierig naar wat timelab doet? Laat je leiden in de wereld van de werkplaats, ontdek het lab.

Kom naar de startpitch - Check de moodboards - Wees erbij op de finale

Wil je weten welke projecten vorm zullen krijgen?

Kom naar de startpitch. Wie weet raak je geïnspireerd en word je deel van één van de teams.

Benieuwd naar de ideeën van kunstenaars, ondernemers en andere denkers en doeners tijdens Time Fest? Maak kennis met de projecten in wording via de moodboards op het terrein. Jouw feedback brengt de projecten dichterbij de finish.

Op de slotdag worden de projecten gekozen die zullen starten in een residentietraject bij timelab.

Kom langs op de 3D Print Jam - Neem deel aan de Trashbots workshop - Ontdek de Make-r-shop

Alle 3D printer-eigenaars verenigen zich op zaterdag 20/4 voor een 3D print jam. Doel is een zo groot mogelijke collectie 3D prints te verzamelen in één dag.

Vraag je je al een tijdje af waarom je die oude gsm of kapotte computermuis toch niet hebt weggegooid? Wel, breng ze mee en maak je eigen robot op de Trashbots workshop. Voor ouder en kind vanaf 8 jaar. Inschrijven is aan te raden. Op zondag 21/4 van 13 tot 16u

De makershop biedt voor elk wat wils. Juweeltjes, electronics, design. Verras je naasten met een origineel cadeau. Personaliseer of ga voor het origineel.

Geniet van een Shiatsu stoelmassage - Maak kennis met een 'change facilitator' - Doe de talententest
Inspiratie stroomt beter in een ontspannen lichaam. Diederick Vandenbulcke is bedreven in Shiatsu ofwel drukpuntmassage. Tijdens Time Fest kan je bij hem terecht voor een revitaliserende stoelmassage. Tijd om uit te zoomen? Kunnen onverwachte uitdagingen uitnodigingen tot groei zijn? Welke tools kan je gebruiken, welke bronnen kan je aanspreken om je innerlijk potentieel wakker te maken? Luea Ritter is Change Facilitator en biedt tijdens Time Fest intake - en volledige sessies aan. Ze maakt gebruik van verschillende technieken zoals systemisch opstellingswerk, cranio-sacrale therapie, coaching en energetische technieken.

Iedereen heeft talenten. Wil je achterhalen wat je sterke punten zijn? Laat je talenten in kaart brengen op ons talentenrad. Isaline Raes doet in het kader van haar stage onderzoek naar competentie- en talentmanagement. Doe de test en ontvang een talentenprofiel. Duur: 15'

5. VOORGESCHIEDENIS

In de geschiedenis van deze format gaan 3 edities van Summercamp Electrified (2009 tem 2011 in samenwerking met Kunstencentrum Vooruit) en 1 editie van Springcamp (2012 in samenwerking met Argos en Beursschouwburg) vooraf. In de 3 edities van Summercamp Electrified stonden telkens kunstenaars en de publieke ruimte centraal.

Tijdens Springcamp vorig jaar gingen we meer expliciet het maatschappelijk debat aan, door naast Springcamp ook SpringCafe op poten te zetten. Het thema was falende systemen: 'In times of crisis, artists take a stand'. Experten en geïnteresseerden van buiten de kunsten kwamen over het thema mee-discussiëren.

Bij het uitwerken van Springcamp 2013 besloten we de format meer open voor publiek te maken en om te dopen tot Time Fest. Openheid, uitwisseling tussen sectoren en ontmoeting in de hoofdrol!

6. BIJLAGEN

6.1 Impressies van de kunstenaars

De kunstenaars die deelnamen aan Time Fest zetten een blog op poten om verslagen te delen. Hieronder een aantal impressies, voor de volledige verslagen, zie <http://timefest.wordpress.com/>

Connecting and Co-Creating Unexpected Services - Daniela Dossi

What can design do to trigger and support grass-roots social innovations? After noticing the growing trend to solve what is lacking in society yourself, rather than relying on official channels such as local governments or institutions, I designed Micro Utopias, a user-driven model for a new social idyll. It is both a physical space and a digital platform. The idea is that members of a community can use both areas to collaborate and offer new and unusual services, filling a local void. Any external partner, such as a second-hand shop, school, or bar, can adopt the model and offer the use of materials and venues.

In this way, supply meets need in a spontaneous way, encouraging the use of common goods and stimulating reciprocity as an alternative currency. The possibilities are as limitless as the available resources and what at first may look like a random mix of materials, can create surprising results.

Such a community-driven model is often the easiest, fastest, and most reliable answer; a bottom-up, long-term solution created by a common action.

Micro means small scale and local based, but with a higher degree of connectivity, if it is the node of a network and open to the interactions with wider flows of people and ideas; Utopia, the ideal system for life.
RABOT

The neighbourhood of Rabot in Ghent functioned as an ideal place to apply the Micro Utopias model: it is one of the most multicultural area in Ghent and with plenty of initiatives that include already a flexible use of spaces and residents' involvement in collective activities and community-centered projects.

Indeed, in Rabot it is possible to find De Site, a community garden with a collective oven, to have Torekes, the first local currency started in Ghent; Eetcafe' Toreke, a community restaurant but also a local hub for activities and Made By Oya a social-artistic textile atelier. read more: <http://timefest.wordpress.com/2013/06/03/micro-utopias-rabot/>

The queering of sports - Zeljko Blace

Zeljko Blace (b. 1976), is working in visual arts, new media and social contexts in roles of artist, activist and athlete, as researcher and reporter.

<http://zeljko.blace.name/>

By Contesting and Contexting SPORT, Blace looks into what can be learned from multiplicity of realities and imaginations, disruptive interventions, insular practices, minor theories, micro politics... as highly normative system like Sport is challenged in its foundations through critical thinking and creative expressions.

<http://www.QueerSport.info/>

In this Timelab residency Blace was developing ideas, prototyping and networking for to establish adhoc sport communities that would self-regulate their sport practice (#1 Pinkpong League) or investigate elite sport through recreation (#2 Synchronized swimming workshop).

He also looked into maker practices of materializing QueerSport ideas by queering symbolic objects of sport (#3 trophies, medals, participation certificates) and dissemination of ideas and concepts through media (#4 critical writing in media and art text project publishing). Additionally he made networking efforts in sport and art (#5 Belgian context)

Belgian context)

<http://QueerSport.blogspot.com/>

RESIDENCY SUMMARY:

(#1 Pinkpong League)

An improvised table tennis was set up in recess room week ago, so that artists and timelab people could enjoy recreational break from their (i)regular preoccupation. On Monday a self regulated and ruled Pink Pong League was setup with minimum rules.

Players could choose among set of five racquets varying in 3 shapes and 2 sizes, none being standard.

Playing rules in individual matches are negotiated by players (very few knew exact rules), but they had to report the result to the league. 3 points were distributed based on score among players (some played for endurance, some for skill, some one on one some played as pairs), while 2 points were distributed awarded by an independent referee based on selfproclaimed subjective criteria (mostly based on queerness of performance). Marco and Saara also introduced sound effects.

Few experienced players were complaining about smaller size than standard, while few smaller players suffered due to size of table. Artist proposes for future setups to vary not only rules and racquets, but also the table size from little/small to XXL (not following proportions). It would be possible to also knit and 3D print the net and holders used for play, so Ideally all parts are made.

// Production assistance and creative input Kurt, Saara, Marco. The Queer of the league is ****!

(#2 Synchronized swimming)

Based on previous work with synchronized swimming and recent personal attempt to learn the sport Blace suggested doing a synchro tutorial for dummies. Idea was picked up by few members although many did not have swimwear, but managed to organize somehow. Soon connection to local synchro swimmer and expert coach from Bruges was made by Ruben. In a single session organized at local pool, most advanced from nonfloating to synchro basics. Follow up could include a program of films on synchro for men, discussions and swim practice. // Organizational help Ruben the husband, Sarah the swimmer and synchro coach from Bruges.

(#3 trophies, medals and participation certificates)

In his recent work on QueerSport Blace looked into materiality of the concept by working with DIY and maker practitioners in materializing QueerSport ideas through medals as symbolic objects of sport. During the visit to Fablab he prototyped medals, tested laser cutting on paper and looked into 3D printing as a future option for development of 'unstable' trophies. Potential development also include connecting to knitting activists and communities around other crafts (chocolate and other food making skills). // Production assistance Kurt and creative input Lisa

(#4 critical writing and art text project publishing)

During the stay few meetings and networking opportunities resulted also in dissemination of concepts through media art, (lgbtq) community and mainstream media. Some of them will be used for reaching out with critical writing and analytical reporting, some for arttext publishing. LGBT/QueerSport is the field of my critical/creative engagement and the text deals with its future

potentiality. Basically I adapt a futuristic fantasy text every two years as a report from radical (utopian) future in different artzines (2009 Basso Berlin, 2011 QueerSportzine Rotterdam).

As text varies formats and slightly changes content with reality updates it becomes less fictional. Text would ideally be published in TOOP Magazine (issue on utopias) prior to World Outgames in Antwerp www.woga2013.org in start of August 2013, where it would be distributed directly and presented as publishing project as display installation in local art/cultural/community center. // Contacts: An Gydé and www.toopmagazine.com // vanCauwenberghCarmen@gmail.com

(#5 Belgian context)

Networking and crosspollination between fields is one of the key parts of the work. During stay informal communication with different communities and individuals took place. Towards gay sport organizations in Brussels (Brussels Gay Sports) and Antwerp (Active Company) established from before and Ghent ()

TIME FEST (PART 1).... Where to begin? - Alice Vandeleur-Boorer

Alice Vandeleur-Boorer is an interdisciplinary artist based in Bristol, UK. Her core focus is making work in response to body and site inspired by the action of the "en plien air" landscape artist. Her recent work has involved site-specific full body mud printing and performative documentation. For Alice, 'the body' determines the perception of 'site'. As well as viewing 'the body' as an identifiable form, she is also interested in the reproductions of body/site in our contemporary society (eg. cameras, the avatar and forensics).

It would be impossible to entirely describe the interactions, thoughts and productions of Time Fest. I felt responsive to so many things when I engaged with other peoples work (weather they knew it or not). Many interactions I had with People living in Ghent opened up a whole new level of inclinations and conversations.

Read more: <http://timefest.wordpress>.

com/2013/05/23/miss-avb-time-fest-part-1-where-to-begin/

Memory Sticks - Maria McKinney

For the Timelab residency I was interested in making an object that employed a process contemporaneous of our period in time: the 3D printer. I wanted to explore how producing an object through this machine is still in a sensehand made. It is sculpted through my manipulation of a program with the touch track pad/keyboard/mouse. I communicate with this program through my fingers. My digits commune with the digital through a precise sequence of touches.

Much of my practice has a craft element, in that the process of making – interacting with chosen materials through a predetermined process of intervention – forms part of the conceptual underpinning of the work. I wanted to consider how is this affected in both conceptual and tactile senses when I make an object through a 3D printer. I am not manipulating the material (which in this case is recycled plastic) with my hands. Instead, with my hands, I communicate with a predetermined program how I want this object to look and feel and occupy this world. I have made contact with the digital realm how it is to manifest something in this real world. My digits manipulate the digital.

read more: <http://timefest.wordpress.com/2013/05/06/memory-sticks-maria-mckinney/>

ReRooms - Saara Hannula

I came to Timelab with a germ of a proposal in my pocket. Although it combines elements from my previous works and practices, it is something that I've never done before. The residency at Timelab is the first opportunity to do some research and practical work on it – perhaps just enough to get a better understanding of what it could be in the future. Below are some initial thoughts of what ReRooms might be about; if you want to comment, question or criticize them, please do so by adding a comment to the post or by grabbing me by the sleeve when you see me.

What?

ReRooms is a series of room-like installations. The title refers to the process of individual and communal regeneration that the rooms are designed to enable and support. The idea is to identify needs, tendencies and capacities that are neglected or rejected in the current political and economic system, and to create spaces where these qualities can grow and flourish. The rooms can be seen as temporary ecosystems*, where we, as living and cohabiting organisms, can reset our relationship towards each other, the non-human environment and ourselves.

— Ideally, the needs or capacities would emerge from a longer research process. At Timelab, this part of the process has been crunched. I've mostly just worked on the idea of recessing and creating interruptions.

Where and how?

Each room is designed in relation to a specific context and in collaboration with the target group. The rooms can be realized in various contexts, e.g. in an organization or institution, a private space or a gallery. The context will inform the process and influence the way a room is built. If a room is situated in social context (a community, an organization or a company), the design process will happen in constant

dialogue with the people that will be using the room later on. If a room is installed in a gallery or a museum, the process is likely to be more isolated and autonomous; in this case, the room can become more immersive and performative.

— This time, I've decided to work in relation to Timelab, both as a physical location and as a community. I have been in constant dialogue with different members of the community and even interviewed some of them to deepen my understanding of what kind of an ecosystem Timelab is and what it might want to be. I've tried to include as many different perspectives as possible – at least those of the core team members, the interns, the artists and the outsiders. The discussions I've had have not transformed directly into spatial solutions, but they have created a background for thinking that would eventually turn into physical actions, if only there was more time. All in all, the process seems to be of a slow kind.

Why?

We, as humans and organism-person-environments (to quote Madeline Gins), are infinitely complex beings. I feel like a lot of the potential and knowledge that we have is being squished or cut off in the name of efficacy and productivity. ReRooms is an attempt to make space for the qualities and potentials that might

be lost in the spaces – be they architectural, social or political – that we currently reside in. The rooms are meant to offer a generous but dense environment for collective regeneration, healing and rethinking through the body. My hope is that by coming together in a space that is dedicated to a specific issue, we could generate and share embodied knowledge about who and what we can be.

– For this to even begin to happen, a room should remain in place for a longer period of time. It takes time for people to begin integrating new elements into their daily routines. Some of the people at Timelab have begun to use the Recess Room as a part of their way of being there, but there is definitely room for more.

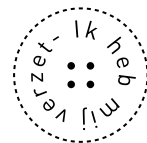
The Naturtarians - Lisa Ma

I had the privilege of bringing the research on animals and protein to the Time Fest hosted by Timelab in Ghent, Belgium. We shot the learning to the incredible network of the lab after a day of pitching. At this point, I should mention that I befriended another attendee Alice V who became very significant later on...

(...)

We were surrounded daily by tinkerers. Fablab was a space where locals could access world-level knowledge and tools to manufacture. I was highly critical of the waste of raw materials in our DIY web-manufacture but could appreciate this as a direction where people might be encouraged to play with other social and economic dynamics, more on this later... Everyday, we were spoiled by vegetarian chefs who designed our gastronomical delights. Ghent was strategic as a location for a protein-based project as the proud founders of Vegetarian Thursday, a call for citizens to actively avoid meats for a day. Not only does this prototype a new range of diet and market negotiations for a predominately meat-eating nation, it also opens a dialogue for a new status for animals and nature in the city.

more on: <http://timefest.wordpress.com/2013/06/11/the-naturtarians-110-near-death-intro/>

6.2 Tafel voor verzet

Mensen zijn vaak geneigd om in dezelfde kringen te vertoeven. Kunnen we hen inspireren tot klein verzet door aan te zetten tot onverwachte ontmoeting?

Enkele weken voor Time Fest ging, lancereerden we 'Tafel voor verzet'. 100 kaarten vertrokken van hand tot hand met deze tekst:

Tafel voor verzet

De wereld verbeteren begint op café. Bevrijd de toogfilosoof in uzelf. Zoek een toogpartner en begeef u naar het Damberd Cafe op de Korenmarkt. Geef deze kaart af aan de barman/vrouw en laat u verrassen.

Tip: ga voor een spannende ontmoeting. Stort u in het avontuur. Zoek uw toogpartner in andere dan uw gewoonlijke kringen. Een buurman. De oma van uw lief. Een vriend van een vriend van een vriend. Een toevallige ontmoeting op straat.

Uw partner in verzet gaat naar huis met een nieuwe kaart en nodigt op zijn beurt iemand uit.

Laura Herman is een van de mensen die de uitnodiging voor een 'tafel voor verzet' aanvaardde. Hieronder een onderdeel van haar verslag.

1. timelab

Nog enkele weken te gaan tot Timefest van start gaat, maar met een mysterieuze blik in haar ogen stopt Eva me al een kaartje toe waarop gestempeld staat "Tafel voor verzet". Klinkt enigmatisch. De kaart is genummerd – nummer 47 heeft mij gekozen – en ik voel mij alvast uitverkoren. Ik lees verder. "Zoek een toogpartner en begeef je naar het Damberd Café op de Korenmarkt", luidt de tekst, "Overhandig deze kaart aan de barman en laat je verrassen." Eitje lijkt mij, maar neen, er volgen specificaties. "Ga voor een spannende ontmoeting. Stort je in het avontuur en zoek een toogpartner in andere dan je gewoonlijke

kringen: Een buurman. De oma van je lief. Een vriend van een vriend van een vriend. Een partner in verzet."

2. in de supermarkt

Elke middag begeef ik me naar de lokale supermarkt waar telkens dezelfde mensen ongeïnspireerd naar de rekken staren, gevuld met het eeuwig zich herhalende assortiment aan broodjes, slaatjes en diepvriesmaaltijden die er overigens weinig appetijtelijk uitzien. Dat scheidt een band onder consumenten. Tot de vaste bezoekers van de supermarkt hoort een jongen – ik ken hem van zien, hij werkt in de buurt, we knikken naar elkaar, soms doen we aan small talk en klagen we over het beperkt assortiment van ons gedeeld warenhuis. De volgende keer dat hij mij aan de kassa het beurtbalkje overhandigt, verras ik hem met een vraag die de vaste thematiek van onze middaglunch doorbreekt: "Zin om mee te schuiven aan de tafel voor verzet?"

3. Café Damberd

Van kassaband naar cafétoog. In Damberd gezeten toetsen de supermarktjongen – Rinus is de naam – en ik af hoe we deze opgave het best aanpakken. Benieuwd naar wat Rinus allemaal in zijn mars heeft. Voor we het weten neemt het gesprek de vorm aan van een blind date. Rinus is 34 jaar, leidt een grafisch bureau, heeft politieke ambities en houdt van sushi – mooi mooi mooi, het gesprek loopt als een trein, drankjes worden vlotjes aangevuld, maar plots herinneren we ons waarvoor we eigenlijk naar hier gekomen zijn: de tafel voor verzet.

meer op <http://inthisvenue.wordpress.com/2013/03/15/een-tafel-voor-verzet/>

6.3 Slow Date

Tijdens Time Fest kon je je aanmelden voor een Slow date op het terrein van timelab. De idee was om nog een stapje verder te gaan dan bij de 'Tafel voor verzet' waar mensen iemand konden uitnodigen die ze niet goed kenden. Bij de Slow Date was de idee om mensen te koppelen die elkaar helemaal niet kennen. Bezoekers kregen deze vragenlijst aangereikt:

Inspirerende ontmoeting zit vaak in onverwachte hoek. Timelab stelt u een partner voor verzet voor. Vul deze vragenlijst in en laat u matchen.

1. *Wat zijn uw voornamen?*
2. *Wat is uw bloedgroep?*
3. *Wat is uw lievelingskleur?*
4. *Wat is uw favoriete transportmiddel?*
5. *Welk object zou u meenemen als u onverwachts uw huis moet verlaten?*
6. *Welk talent of skill heeft u dat u niet benut in uw job?*
7. *Heeft u momenteel even tijd?*
Hoeveel: 15' - 30' - 45' - 60'

Meld u aan bij de gastvrouw in de witte jas

Het bleek niet makkelijk Slow Dates op poten te zetten. Er was wel interesse bij bezoekers maar tijd en beschikbaarheid gooiden roet in het eten. Een van de residerende kunstenaars integreerde de format in haar onderzoek. Bezoekers werden gekoppeld aan Saara Hannula voor een slow date.

6.4 Doe-de-talententest – Talentenrad

We zijn in Timelab erg geïnteresseerd in het in kaart brengen van competenties. Isaline Raes ontwikkelde tijdens haar stage bij Timelab een talentenrad. Hier lees je haar insteek en verslag.

Iedereen heeft talenten, jammer genoeg is men er zich niet altijd bewust van. Het komt er dus op aan ze te ontdekken. Tijdens Time Fest konden bezoekers deelnemen aan de 'doe-de-talententest', een test die hun persoonlijke talenten in kaart bracht op een talentenrad.

De test was geënt op het competentieprofiel dat timelab hanteert voor haar medewerkers. In feite was het dus een verholen competentietest. Aangezien gevreesd werd dat 'competentietest' te managementgeladen zou klinken, verving men de term door 'talententest'. Om de test minder complex te maken, werden uit de dertien timelab kerncompetenties acht competenties geselecteerd. Deze waren 'creativiteit', 'innovatie en out-of-the-box', 'technologie', 'financieel', 'strategisch', 'marketing en netwerk' en 'leiding'.

De drie niveaus – starter, experienced en expert – die de graad van de competenties bepalen, bleven behouden. Al werden de omschrijvingen ervan wel onderworpen aan een serieuze vereenvoudiging. Aan de hand van deze omschrijvingen konden de deelnemers zich per talent of competentie situeren op het talentenprofiel. Bij twijfel werd de STAR-methode toegepast, een techniek waarbij men via een situatiebeschrijving tracht te achterhalen op welk niveau men zich voor een gegeven talent bevindt. De verbinding van alle punten deed een vlek ontstaan die de talenten van de deelnemers op grafische wijze voorstelde.

De test fungeerde bovendien als testcase voor een onderzoek naar de mogelijkheden van een competentie managementtool voor de timelab community. Een dergelijk instrument zou de samenstelling van een team voor timelabprojecten makkelijker en efficiënter moeten maken.

De reacties van de deelnemers waren alvast ronduit positief. Het merendeel van hen had geen ervaring met competentie management in hun werksituatie en vond het revelerend om via de test inzicht te verkrijgen in hun sterke en minder sterke punten.

Isaline Raes, stageproject in het kader van haar opleiding Cultuurmanagement

6.5 Internationale oproep

Eind november 2012 stuurde Timelab een internationale oproep voor kunstenaars uit. We selecteerden uit de 45 applicaties 8 kunstenaars om deel te nemen aan Time Fest. Dit was de oproep:

Een andere wereld. Iemand ideeën?

We bevinden ons op een bijzonder moment in de tijd. Een periode van heruitvinden. Systemen heruitvinden. Werk heruitvinden. Tijd en verdeling van tijd heruitvinden. Het lijkt er op dat het antwoord op het huidige falen van systemen niet ligt in het installeren van nieuwe globale systemen. Misschien eerder in een ecologie van kleine systemen, vol van vertakkingen, van veelheid, diversiteit en veerkracht. Hoe ziet de toekomst er uit? Ligt bijvoorbeeld in de herverdeling van tijd - een andere verhouding tussen werk en leven - een hefboom voor een veerkrachtige samenleving? Is individuele ontwikkeling de fundering van een flexibele samenleving die tegelijk robuust is? Kan een veelheid aan minderheden samen motor voor verandering vormen?

Welke rol speelt de kunstenaar in deze veranderende wereld? Kan kunst/een kunstwerk een prototype zijn voor een andere samenleving? Kunnen kunstenaars toolboxes voor verandering aanleveren?

Timelab nodigt acht kunstenaars uit om gedurende twaalf dagen concepten uit te werken en ideeën uit te wisselen met andere makers, denkers en doeners.

Stuur voor 1 februari 2013 je motivering, achtergrond en bio naar eva@timelab.org.

Logement, eten en transport worden voorzien.

Timelab is een broedplaats voor makers, denkers en doeners. Time Fest staat in het teken van kruisbestuiving, grensoverschrijdende ontmoeting en uitwisseling, gekoppeld aan een maatschappelijk thema.

